

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm LXII. Cùm causam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

cogniturus causam, citare debet Iudicem a quo, vt processum suum defendat, ita sumitur ex hoc cap. *in neta gloss. verb. coram.* & tradit gloss. in cap. *Venerabilibus. 7. verb. ab alio. de sent. excomm. in 6.* Sin autem sententia, contra quam appellatum pro alio lata videlicet aduersario sit, isque compareat & sententiam defendat, tunc Iudex citandus non est, nisi agatur ad puniendum ipsum secundum *Glossam marginales in cit. cap. Venerabilibus. Franc. h. col. vlt.*

10 Not. V. Si Prælati Regularis ad corripiendum procedat secundum Ordinis Regularum, recufari non potest, nec ab ipso appellari. ita *Abb. hic. n. 3.*

CAPITVLVM LXII.

Cum causam.

PARAPHRASIS.

Inter Abbates & Fratres de Valle ex vna parte, & Priorem ac Canonicos de loco nouo ex altera lis erat super Ecclesia H. quam Pontifex Iudicibus delegat, delegati eandem subdelegarunt non totaliter; coram his subdelegatis Procurator Canonicorum inducias petiit ad dilatorias exceptiones offerendas, interea verò Advocatus Procuratoris in iudicio confessus est Priorem & Canonicos in pacifica possessione Ecclesie amplius 40. annis fuisse; quam confessionem Procurator eodem die, errorem corrigens, reuocauit; eò quòd intentioni suæ de exceptionibus dilatoriis, quæ ante liti contestationem opponi debent, repugnaret, sed Iudices delegati arbitantes per confessionem illam litem contestatam fuisse, partis aduersariæ testes receperunt, sed & aliud grauamen iidem Iudices adiecerunt, quando examinationem testium quibusdam commiserunt, qui eandem aliis subdelegarunt, & horum ipsorum receptiones seu acta ipsi Iudices delegati approbârunt.

His intellectis Honorius III. mandat quibusdam, si ita res se habeat, vt narratum est, videlicet quòd testes recepti fuerint post revocatum errorem Advocati, ideòque lite non contestata, vel quòd Iudices delegati approbârint receptionem testium factam à subdelegatis suorum subdelegatorum (cùm tamen non nisi à Principe delegatus causam alteri subdelegare possit) quidquid post appellationem factum est, dummodò in appellatione ipsa expressum fuerit, irritum atque inane esse pronuntiant.

S V M M A R I V M.

1. Litis contestatio in iudicio fit per solam contradictionem partis aduersaria contra petitionem actoris.
2. Procurator ad litem advocatum sibi adiungere potest.
In quo uterque differat.
3. Iudex delegatus causam vel articulum cause jurisdictionalem subdelegare non potest, nisi sit delegatus Principis, secus est de nudo ministerio.

Notand. I. Litis contestatio in Iudicio fit per solam contradictionem partis aduersariæ aduersus petitionem actoris, vt dixi in cap. *vn. de lit. contestat.* cùm enim Abbas & Fratres peterent Ecclesiam alterius partis, advocatus obiecit præscriptionem, atque ita contradixit petitioni. Talis autem contradictio Procuratori aduersatur, quia eius intentio erat, exceptiones dilatorias opponere, quæ ante liti contestationem, atque contradictionem circa merita causæ opponi debent.

Notand. II. Procurator ad litem Advocatum sibi adiungere potest; differt enim Advocatus à Procuratore, sicuti dixi *l. 3. tr. 4. c. 16. n. 8.* Quia Procurator habet mandatum ad agendum & contradicendum, quare eius confessio in Iudicio nocet principali, nisi allegato & probato errore reuocetur cap. *vlt. de confess.* sed confessio

Ad

Advocati non obest parti seu Clienti, quo minus eam statim revocare, & Advocato suo contradicere possit, si tamen sciens taceat, censetur eam approbare & ratam habere. *arg. l. 1. C. de errore Advocator. vbi dicitur: Quæ Advocati presentibus ijs, quorum causæ aguntur, allegant, perinde habenda sunt, ac si ab ipsis Dominis litium proferantur. Vide Alex. hic. n. 4.*

Not. III. Iudex delegatus causam, vel articulum causæ jurisdictionalem subdelegare non potest, nisi sit delegatus Principis. *c. 27. §. Si verò, de off. deleg.* At verò nudum ministerium seu non jurisdictionalem causæ articulum. v. g. meram testium depositionem delegatus alteri committere potest secundum *Gloss. receptam in Clement. vn. de off. delegati.*

CAPITVLVM LXIII.

Dilecto.

PARAPHRASIS.

Honorius III. Presbytero D. contulit Canonicatum in Ecclesia Salamantina & super eius receptione literas executoriales misit ad Archidiaconum & alios. Sed Capitulum exceptionem opposuit coram executoribus, cum enim certus numerus Canonicorum in Ecclesia iuramento firmatus sit, de quo in literis nulla mentio fiebat, idè ex earum vigore non posse procedi ad executionem, & ne executio fieret, ad Sedem Apostolicam appellârunt, sed Iudices siue executores (sunt enim mixti, quando deputantur ad executionem beneficialium literarum, si alii qui sunt, quorum interest, vel qui contradicunt, sicuti dicitur *l. 3.*) appellatione posthabita, in Episcopum & Capitulares excommunicationem protulerunt, ea propter Capitulum Procuratorem Romanam destinavit, per quem petebant sententiam irritam declarari. Honorius III. auditorem causæ dedit, coram quo ex depositionibus & confessionibus partium constitit quidem, quod in Ecclesia Sala-

mantina certus Canonicorum numerus juratus sit, & quod exceptio de hoc opposita fuerit à Capitulo coram Executoribus atque appellatum, sed non satis constabat appellationem propter exceptionem illam non admissam, aliâve causam legitimam interpositam fuisse, idè Honorius III. mandat quibusdam à se delegatis, vt super hoc ipso cognitionem suscipiant, & si repererint, exceptionem eam de certo jurato Canonicorum numero, aliâve legitimam fuisse propositam nec admissam & propterea appellatum, executorum processum irritum esse declarent.

SUMMARIVM.

1. Exceptio peremptoria si impetratas literas debilitet, aut subreptitias ostendat, etiam ante litis contestationem opponi potest.
2. Pars litigans appellare non potest à gravamine nondum presente, seu nondum illato à iudice.

Not. I. Si exceptio peremptoria seu merita causæ infringens, etiam impetratas literas debilitat aut subreptitias ostendit, non tantum post litem contestatam opponi potest, sed etiam tanquam declinatoria seu dilatoria ante litis contestationem quatenus opponitur, quod Iudex delegatus vel executor vi talium literarum procedere non possit. ita *gloss. in c. 1. verb. obientum. de lit. contest. in 6.* vbi ait: Si exceptio peremptoria perimit literas ante & post litem contestatam, opponi potest.

Not. II. Pars litigans appellare non potest à gravamine nondum presente seu nondum illato à Iudice. ita *Ioan. Andr. hic. n. 2. Imol. n. 8.* qui tamen rectè monent: si Iudex vel executor quidpiam mandet exequendum intra certum tempus, & nisi fiat, censura ipso facto incurratur, appellari possit. *cap. 4. hoc tit.* quia ita mandans actu grauat, quandoquidem ordinariè loquendo, Iudex vel executor, intellige mixtus, incipere non debet à mandato parte non citata, nec audita. *l. 1. C. de execut. rei jud.* Secus est, si clausulam iusti-